

NOTAT

TIL: Strømnettutvalget

FRA: Statkraft

SIGN.:

DERES REF.:

VÅR REF.:

DATO:

18.03.2022

Mulig virkninger av krav om at netteier skal bygge nett som knytter ny kraftproduksjon til nettet

Statkraft er bedt om å belyse problemstillingene knyttet til om det bør innføres en generell plikt for eiere av regional- eller transmisjonsnettet til å søke om konsesjon for, og bygge nettet, som tilknytter ny produksjon til nærliggende nettstasjon. I dag er produsenten selv ansvarlig for å bygge nett fra produksjonsanlegget frem til det punktet netteier anviser.

Vi er bedt om å vurdere mulige virkninger for oss som kraftprodusent dersom det innføres en plikt for netteier til å bygge slike produksjonsradialer. En slik plikt kan utformes på ulike måter. For en kraftprodusent kan virkningen variere med hva slags type nytt kraftverk det er snakk om (f. eks vindkraft, elvekraft eller vannkraft med behov for tilknytting også av andre anlegg enn kraftstasjonen, så som lukehus innenfor reguleringsområdet). Både for netteier og kraftprodusent kan det også være av betydning hvorvidt man forventer at andre kan tenkes å knytte seg til det nye nettet seinere eller om hele eller deler av ny tilknytningsledning vil kunne inngå som en del av det maskede nettet i området straks eller senere.

For en kraftprodusent er det sentralt at en ny tilknytningsledning er kostnadseffektiv i forhold til behovet, siden man med dagens regulering må dekke kostnadene, i tillegg til vanlig innmatingsavgift.

Videre er det sentralt at nettløsning og framdrift på tilknyttingen er godt koordinert med utbyggingen av kraftverket. Når det gjelder det siste vil naturlig nok nettløsningen bli mer omfattende hvis det er flere tilknytningspunkter innenfor kraftanlegget, f. eks pumper og luker i tillegg til selve kraftstasjonen. Med flere tilknytningspunkter kan det bli betydelig avstand mellom disse forsyningspunktene, og forsyningen kan også gå i et område med krevende terreng (høyfjell, værhardt terreng etc.). Dette vil også påvirke kostnader, vedlikehold av ledningsanlegget og behovet for utrykning for reparasjoner ved mulig feil på ledningsnettet. Det er selvfølgelig mulig å inngå avtaler mellom kraftverkseier og nettselskap slik at man utnytter sitt driftspersonale på en mest mulig rasjonell måte. Likevel bør nok utgangspunktet være at dersom det bare antas å være en bruker av nettanlegget vil denne brukeren ha de beste incentiver til å bygge og drifte nettanlegget på en optimal måte i forhold til behovet nettanlegget skal dekke. Derfor kan for eksempel behovet for utrykning for reparasjon av kraftledning innenfor kraftverksområde avhenge av planlagt utnyttelse av kraftverket i nær fremtid.

Dersom en netteier har plikt til å bygge og drive ledningen frem til et kraftverk vi skal bygge kan mulig ulemper for oss som kraftprodusent være:

- Kraftledningen kan bli dyrere enn det om vi hadde hatt ansvaret for prosjektet. Det kan være at netteier planlegger med større kapasitet eller høyere standard.

- Netteiers bygging av tilknytningsledning er dårligere koordinert med utbygging av kraftverket som følge av at de to prosjektene gjøres i to ulike organisasjoner underlagt ulik regulering og økonomiske incentiver.
- Vedlikehold og reparasjoner av tilknytningsledning(er) for kraftverket er i mindre grad tilpasset behovet for kraftverket hvis det gjøres av netteier uten ansvar for behov og nytte av kraftverket

Selv om vi som kraftverkseier i dag er ansvarlig for tilknytningsledningen vil vi kunne sette ut hele eller en større del av arbeidet med å bygge den nye tilknytningsledningen til et nærliggende nettselskap eller en entreprenør. Ny ledning vil kreve anleggskonsesjon fra NVE, herunder vil nærliggende netteier få konsesjonssøknaden på høring og kan således påvirke teknisk løsning som NVE gir konsesjon til.

Statkraft antar at det viktigste man ønsker å oppnå ved å pålegge netteier plikt til å bygge tilknytningsledningen er at denne da dimensjoneres og traséen legges slik at den fremtidig kan ha nytte for mulig andre brukere enn kraftprodusenten som utløser behovet for ledningen.

Til sammen innebærer dette at det for noen anlegg er viktig for kraftprodusenten at de selv står for utbygging og drift av tilknytningsledninger, spesielt hvis de er en integrert del av kraftverket. I andre tilfeller kan vi som kraftprodusent synes at det er en fordel om netteier tar ansvaret for å søke konsesjon og bygge tilknytningsledningen. Det forutsetter imidlertid at nettselskapet har kapasitet og tid til å gjennomføre nettutbyggingen innenfor en tidsplan og med en kostnad som er tilpasset kraftutbyggingen. Dersom det er sannsynlig at andre brukere kan ønske/kreve å koble seg til tilknytningsledningen, eller at hele eller deler av ledningen kan tenkes å inngå i det maskede nettet i området nå eller senere, vil nok også vi som kraftprodusent synes at det er en fordel at netteier står for bygging og drift av tilknytningsledningen. Basert på Statkrafts erfaring vil det være ønskelig og hensiktsmessig at nærliggende netteier eller områdekonsesjonær er forpliktet til å overta en produksjonsradial dersom det kommer andre brukere som vil knytte seg til, eller dersom ledningen skal inngå som en del av det maskede nettet.

Statkraft eier i dag en rekke nettanlegg med elektriske konsesjon som tilknytter våre kraftverk og som dels forsyner anleggsdeler (pumper, luker) innenfor kraftverket. Disse elektriske anleggene har konsesjoner som utløper og som skal fornyes. Et spørsmål er om en endret praksis med hensyn til hvem som skal bygge og drive nye slik ledninger også skal få virkning for eksisterende anlegg. Dette er trolig lite ønskelig i mange tilfeller, men det kan være interessant at nærliggende netteier overtar konsesjonen i andre tilfeller, spesielt dersom andre brukere skal, eller allerede er, knyttet til ledningen.

Oppsummering

Vi støtter et prinsipp om at utgangspunktet bør være at nærliggende netteier skal ha plikt til å bygge ledning frem til nye kraftanlegg. Imidlertid bør kraftutbyggere, hvis de selv ønsker det og det i hovedsak er de som vil være bruker av det aktuelle nettanlegg, selv kunne være ansvarlig for utbygging og drift av kraftlinjer som er avgjørende for drift av et kraftverk. Imidlertid bør nærliggende netteier/områdekonsesjonær være forpliktet til å overta en produksjonsradial dersom det kommer andre brukere som vil knytte seg til, eller dersom ledningen skal inngå som en del av det maskede nettet.